No. 130. DINGSDAG 2 NOVEMBER. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30 buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels *f* 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT

der belangrijkste Gebeurtenissen.

2 November.

"*Mortara* is in het opvoedingsgesticht tevreden.

"Zijne ouders, dit ziende of hoorende, hebben besloten, om in zijne verwijdering te berusten."

was het nieuws, dat in de jongste dagen van de Roomsche kerk uitging, en 't werd door velen geloofd — het kon door niemand worden gelogenstraft.

De ultramontaansche partij, die den knaap opligtte, kan meer doen, en de berusting der ouders zou haar veel waard zijn.

Intusschen, de vader heeft gesproken en ook te Londen is een schrijven van zijne hand ontvangen, waarin hij verklaart, dat alles wat de Europesche pers nopens de ontvoering van zijn kind mededeelde, waarheid bevat, waarin hij zijne smart schildert en hulp smeekt, om zijn lieveling weder in zijn huis te zien.

Men verzekert, dat de Engelsche en Fransche diplomatie, die op de eerste vraag om *Mortara's* vrijheid, van den Paus ten antwoord zouden hebben ontvangen: "ik kan hem niet verlossen; hij is in de magt van het kanonniek regt van 1747!" haar laatste woord nog niet heeft gezegd en harder zal kloppen aan het Vatikaan.

Kanonniek regt van 1747, zegge Anno *zeventien honderd zeven en veertig!*

In 1858 een kind aan hunne ouders te ontrooven volgens een decreet van Paus *Bonifacius XIV* en dit kind in een gesticht op te sluiten, omdat het in stilte gedoopt was door eene R. Catholieke dienstmeid en die gewisselijk handelde volgens een gegeven wenk!

En men durft zeggen, openlijk, ten aanhoore van de geheele wereld zeggen, dat die kinderroof in den Kerkelijken Staat wettig is en men tart Europa als 't ware uit en zegt: "Ziedaar wat ik deed — en gij, doet wat gij durft."

De verschrikkelijke *Mortara*-geschiedenis. *Mortara*-drama zegt de ultramontaansche *Univers* spottend, brengt meer dingen aan het licht, waaruit blijkt, dat die kinderdooperij niet geheel nieuw is. Zoo schrijft men uit Weenen een gelijksoortig feit, onder *Maria Theresia* geschied doch meer tot eer van deze Vorstin, dan het feit te Bologna is voor *Pius IX*. Zie hier wat Dr. *Loidy* te Neu badschow in Boheme dienaangaande schrijft aan eene courant voor Israelieten in Leipzig:

"'t Is nu ongeveer eene eeuw geleden, dat in mijne familie eene gebeurtenis plaats greep, gelijksoortig aan die van *Mortara*. In Pezuain in Moravie had *Izaäk L..* eene distilleerderij op de goederen van Graaf *M*, en dikwijls legde de familie van den edelman een bezoek af bij hunne huurslieden. *Izaäk L* had verscheidene kinderen, onder anderen twee jongens, bijna van denzelfden ouderdom. De beide knapen werden op 't zelfde oogenblik ziek en toen de edelman dit hoorde, bezocht diens gezin de woning van den fabrikant nog meer dan vroeger. De ouders, steeds bezig met hunne industrie, vonden niets vreemds in de buitengewone belangstelling van den Graaf en zijne huisgenooten.

"De beide jongens herstelden weldra van hunne ziekte.

"Eenige jaren later werd eene der jonge Gravinnen ziek, ernstig ziek en ontving het sacrament der stervenden en in dit oogenblik bekende zij aan haar biechtvader, dat zij op zekeren dag, de beide zieke kinderen van *Izaäk L.* bezocht hebbende, er een in stilte van had gedoopt, maar niet wist wie. Haar biechtvader, om haar gerust te stellen, beloofde, dat hij al het mogelijke zou doen, om het gedoopte kind Christen te doen blijven.

"*Izaäk L.* merkte weldra iets van 't geen er gaande was en spoedig had hij de zekerheid, dat men zijne kinderen wilde opligten, om die in de Christelijke godsdienst te laten onderwijzen en opvoeden. Om dat te voorkomen, zond hij de knapen naar zijn broeder, den rabbijn *Lieben*, in de nabijheid van Praag wonende.

"De biechtvader der overledene Gravin eischte echter de jongens op, en toen de vader weigerde, werd hij *gearresteerd* en in ketenen gesloten.

"Op het gerucht daarvan naderden alle Israelitische gemeenten in Moravie met beden om de verlossing van hun geloofsgenoot en zijne kinderen, en Keizerin *Maria Theresia* gaf onmiddellijk bevel, dat men den vader op vrije voeten zou stellen en hem zijne kinderen zou terug geven, ten einde die op te voeden in 't geloof zijner ouders.

"Zoo geschiedde het.

"Terzelfder tijd verscheen er een decreet, waarbij het inzonderheid aan de vroedvrouwen, gestrengelijk werd verboden, heimelijk kinderen van Israelieten te doopen, tevens bepalende, dat zoodanige doop onwettig zou zijn. Die wet is in Oostenrijk nog in kracht. Aan geen minderjarig kind mag de doop worden toegediend, zonder de toestemming der ouders of voogden, eene toestemming, die schriftelijk aan de overheid ter hand moet worden gesteld.

"De beide knapen werden wèlgestelde lieden in Boheme en de ouders bleven wonen op het goed van den Graaf.

"*Izaäk L* beleefde een gerusten en hoogen ouderdom, was geëerd door allen die hem kenden en volgens zijn uitersten wil werden de ketenen, die hij eens om zijne handen had gedragen, bij zijn lijk nedergelegd in het graf."

Zoo handelde *Maria Theresia* van Oostenrijk eene eeuw geleden, en thans?

Voegt Keizer *Frans Jozeff* zijne stem bij die van Frankrijk en Engeland, ja bij die van bijkans geheel Europa, voor de vrijheid van den jeugdigen *Mortara?*

Neen. Hij neemt dagbladen in beslag, die hunne stem verheffen tegen den kinderroof, die pleiten voor de vrijheid van den zesjarigen *Mortara*!

Het groote nieuws van den dag in Frankrijk is de vervolging, ingesteld tegen het dagblad: *le Correspondent*, en wel ter zake van een artikel van den beroemden R. Catholieken schrijver, Graaf *de Montalembert*. Deze zou in het bedoelde artikel hebben aangerand het algemeen stemregt, het regt en het gezag, 't welk de Keizer ontleent aan de constitutie en de eerbied, dien men aan de wetten schuldig is. Meer nog! Dit artikel wekt op haat en verachting van het Gouvernement en legt het er op toe om de openbare rust ta verstoren.

Verschrikkelijk! — zoudt gij zeggen, lezers!

't Kind zal wel een zachten dood hebben. 't Gerucht is erger dan de daad en Keizer *Napoleon* kan er geen belang bij hebben, om Graaf *de Montalembert* tot een politiek martelaar te maken. Hij heeft welligt maar eens schrik willen brengen onder de vertegenwoordigers der openbare opinie, want, sedert het vertrek van Generaal *Espinasse* is voor de pers in Frankrijk het hek van den dam.

En die pers heeft nog zoo weinig!

Zoo gaat het, die op Nova Zembla geboren is, zou het klimaat en de levenswijze in Westfalen vet vinden en het in Italie van genot besterven.

Het Portugeesch-Fransch geschil behoort tot de geschiedenis. Het in beslag genomen schip is vrij — de kapitein is vrij, en de schadeloosstelling? Zeg maar hoeveel gij hebben wilt — zeide Portugal, en ik zal het geven.

Dat is de taal der zwakheid of der overtuiging: ik moet mij, als 't ware aan handen en voeten gebonden, overgeven.

De Engelsche bladen zijn zeer bitter over den afloop der kwestie, en geen wonder! Frankrijk heeft weder getoond dat het een wil heeft, en dien weet te doen gehoorzamen in weerwil van Engeland, want dat Engeland gaarne deze ernstige demonstratie tegen Portugal zag, is toch niet wel te gelooven.

Ook sommige Portugeesche bladen zijn ontevreden op het Britsche Ministerie, en eenigen daarvan laten het zelfs voorkomen, alsof John Bull door halve beloften Portugal heeft bedrogen. Hoe 't zij, regt heeft Portugal, om in de verschijning van Engelsche oorlogschepen, die zonder "boe of ba" te spreken, kwamen, slechts eene ijdele vertooning te zien, die eerder strekte tot spot dan tot bewijs van deelnemende vriendschap, geenszins van bijstand.

In Engeland is het discours over eene Parlementshervorming, daar het verkiezingsstelsel aan den dag en de eisch van velen blijft: "die ordinair verstand heeft en de kost verdient, moet kiezer zijn." Dat deze stelling ernstige tegenstand zal ontmoeten, lijdt geen twijfel.

De Engelsche gevolmagtigde voor de Chineesche zaken heeft in Japan voor den Engelschen handel de toegang verkregen tot de 5 havens, die reeds openstaan voor broeder Jonathan.

De Chineesche autoriteiten toonen tot nu toe volstrekt geen haast, om het tractaat, met het Westen gesloten, ten uitvoer te leggen, en overal waar zij zijn moeten, laten zij zich wachten. De Keizer laat ook dat tractaat niet afkondigen, maar één ding vergeet hij niet: "hij beloont de "dapperen," die te Canton op allerlei wijze de Engelschen en Franschen belagen en zoo mogelijk om 't leven brengen.

Wie weet, hoe spoedig wij hooren van eene tweede expeditie naar Tien-Sing.

Men is welligt wat haastig weggegaan!

De heer *Bright*, een der invloedrijkste leden van het Engelsche Parlement, beweerde dezer dagen, dat Engeland eene bedriegelijke Volksvertegenwoordiging had. Wat is bv. een Pair? vroeg hij, en hij beantwoordde die vraag met eene uitdrukking van het dagelijksche leven aldus: "een bevoorregt wezen, dat geboren wordt met een gouden lepel in den mond, waarvoor bij voorbaat een stoel in 't Parlement gereed staat, onverschillig hoe het gesteld is met zijn hart en hoofd. Een werktuig tot stremming van den vooruitgang onzer eeuw, en dat, men moet het erkennen, verwonderlijk wel beantwoordt aan die taal."

Overigens bekende de heer *Bright*, dat er in Engeland duizende lieden werden gevonden, die meenen, dat zij niet veilig in hun bed zouden liggen, als alle volwassen manspersonen stemgeregtigd waren — en of zij het geheel mis hadden kan niet de heer *Bright*, maar wel de toekomst bewijzen.

De vraag is, of men het wagen moet dit **bewijs** in te roepen.

De politieke beunhazen zijn te Berlijn druk aan het opmaken van een 10 a 12tal Ministers, en elk doet dat met zooveel lust en eigenwijsheid, alsof hem inderdaad die taak was opgedragen.

Dat de tegenwoordige Ministers aan den Prins-Regent hunne portefeuilles hebben aangeboden, kan waar zijn, en is althans constitutionneel, maar of de Prins dat zal aannemen, is eene andere vraag. Of de Prins zoo angstvallig constitutionneel, of liever, of hij constitutionneel is, als de liberale, democratische partij, dat is nog geheel onbekend.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft eene circulaire uitgevaardigd, betreffende de verkiezingen, en daarbij de houding afgeteekend, door de ambtenaren, tegenover of met de kiezers, aan te nemen. Dat is een verstandig document en geeft den beambte verlof om veel te doen, maar niet te veel.

Waar zijn de grenzen van beide?

Dat zal blijken op 12 en 23 November, als de stembus de heldin is van den dag.

Een der dagbladen verzekert, dat de Prins Regent spoedig de vacante diplomatische posten zal vervullen, maar — zegt een ander heel wijs — "liberale staatslieden willen geen gezantschap aanvaarden onder een Ministerie, waarvan *von Manteuffel* President is!

Daar heeft de Prins Regent welligt nog niet aan gedacht!!

Te Napels heeft men eene bende dieven ontdekt, onder wier vingervlugge leden ook policie-agenten werden geteld. Om te bespieden? vraagt gij lezers, en teregt, maar de Napelsche post antwoordt voor ons: "neen, om eerlijk meê te deelen!"

Model-politie-land!

Op welken voet bevindt zich thans het Ministerie *O'Donnell* in Spanje?

Dat is eene belangrijke vraag, die zeer verschillend wordt beantwoord. Uit Rome roept men zeer slecht, en als het vast meent te staan, is het slechts *schijn*.

De liberale partij antwoordt: zeer goed en Koningin *Isabella* feliciteert zich alle dagen over het besluit van 30 Junij, waarbij dat Ministerie werd ingesteld, een Ministerie, dat welvaart en tevredenheid verspreidt in den lande.

Maar als de stembus nu eens niet bleek te zijn voor dit Ministerie? Als de kerkelijkepartij magt genoeg heeft, om hier een vijand van het kabinet in de Cortes te brengen — daar een vriend van het Bewind uit te drijven?

Dan — zeggen sommigen — zou *O'Donnell* er zeer weinig bezwaar in zien, om een Dictatorschap in te stellen!

Lord *Redcliffe* heeft Constantinopel verlaten.

Heeft hij er veel uitgerigt?

Men weet het niet, doch hij sprak dikwijls met *Abdul-Medjid* onder de roos en deze nikte steeds "ja wel". Maar of hij ook doen zal wat grootvader-diplomaat raadde, als deze Rome van voren en Constantinopel van achteren heeft?

Dit is zeer te betwijfelen, vooral wanneer de Groote Heer luistert naar den raad van zijne Sultane-favorite, die zich de zuinigheids-les hoorde lezen door mevrouw *Redcliffe*. Immers de Sultan houdt misschien wel van *Redcliffe*, maar hoogstwaarschijnlijk nog meer van de Sultane *Douce Fatmé*.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 30 Oct. 0.60. El; † AP. 7.55. Gev. 4 d.

Z. M. de Koning werd zondag avond jl. van het Loo in de residentie terugverwacht. Z. M. zal zich echter waarschijnlijk den 10 Nov. weder derwaarts begeven.

— Z. K. H. de Prins van Oranje is zaturdag middag jl. ongeveer ten 4½ ure, van HD. buitenl. reis in de residentie teruggekeerd.

— Te Zwolle zijn twee strafzaken aanhangig wegens den verkoop van *Holloway-* en *Urbanus* pillen, zonder verlof van het het geneeskundig bestuur.

— De handelstatistiek van Nederland over 1857 levert over 't algemeen bevredigende uitkomsten op. De algemeene invoer heeft alstoen bedragen eene waarde van f 413,082,840; de algemeene uitvoer f 343.332.758, en de doorvoer f 111.022.197.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft bij arrest van 28 Oct., overeenkomstig het requisitoir van den Proc.-Generaal, Mr. *W. F. O.*, plaatsvervangend kantonregter in het kanton no. IV te Amsterdam, uit die betrekking ontzet, en wel wegens wangedrag en merkelijke achteloosheid in de waarneming van zijn ambt.

— In de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft het eindcijfer van Hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1859 (Binnenl. Zaken) groot bezwaar ontmoet. Wijders zijn verschillende beschouwingen en bedenkingen van algemeenen of bijzonderen aard in 't midden gebragt.

Zoo is de wijze, waarop de Regering thans de statistiek tracht te bevorderen. aan de meeste leden uitermate vreemd en weinig geschikt, om tot een goed einde te leiden, voorgekomen.

Er is aangedrongen op de indiening van een aantal wetsontwerpen, als: 1. nopens de schutterijen; 2. tot regeling van het algemeen en bijzonder bestuur van den waterstaat; 3. tot het stellen van regels voor het verleenen van concessie tot den aanleg van openbare werken, of tot het in werking brengen van openbare middelen van vervoer; 4. regelende de politie op de wegen; 5. aangaande het hooger en middelbaar onderwijs; 6. op de octrooijen. en 7. nopens den ijk der maten en gewigten.

— Ten vervolge op ons vroeger berigt, betreffende den stap door de hoofdkommissie tot de zaken der Israelieten hier te lande bij Z. Exc. den minister voor de zaken der hervormde eeredienst enz. in het belang van den heer *Mortara* gedaan, deelen wij met genoegen mede, dat het kerkbestuur der nederlandsch-Israelietische hoofdsynagoge te Amsterdam zich met gelijk doel tot Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken heeft gewend, en dat het te verwachten is dat onze regering deze pogingen ondersteune. *Amst. Ct.*

— Het wets-ontwerp houdende bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers. dat in de zitting van 1855—56 onafgedaan bleef, is door de regering nader in overweging genomen. Het gevolg daarvan is het thans omtrent dit punt aangeboden wets-ontwerp aan de Tweede Kamer. Het doel der tegenwoordige voordragt is, voor onze reederijen meer aandeel in het vervoer van landverhuizers te verwerven. De voordeelen aan het vervoer verbonden zijn elders zoo hoog geschat, dat men, om landverhuizers te lokken, vaste scheepsgelegenheden heeft aangelegd, waarmede zij steeds binnen een bepaald tijdsbestek kunnen vertrekken.

— Naar men verneemt zullen de ontwerpen van wet tot emancipatie der slaven in Ned. West Indie eerstdaags door de Regering aan de Staten-Generaal worden ingediend.

Amsterdam, 29 Oct. Heden werd hier ter stede eene militaire plegtigheid gevierd. die tot de zeldzaamheden behoort, namelijk: het uitreiken van eene gouden medaille met brevet voor meer dan vijftig jaren trouwe dienst, aan den opziger der artillerie 1e klasse *Peeters*, alhier in garnizoen.

Texel, 23 Oct. Voor eenige dagen had alhier een tragi-komisch voorval plaats. Een boer ontdekte des morgens in een nabij gelegen boschje een vreemd beest, dat veel overeenkomst met een wolf had, onophoudelijk het bosch op en neer liep en op 's mans kudde schapen scheen te loeren.

In allerijl vloog hij terug naar huis en keerde met zijn twee zoons, die zeer verschrikt op het geroep huns vaders "help! help! een wolf!" zich wapenden met bijlen en knuppels, naar den vijand terug. Men beraadslaagde hoe het ondier magtig te worden, en besloot het vee bij elkander te halen en in veiligheid te brengen; daarna trokken de wapenbroeders ten strijde. Bij het boschje kwam het zoogenaamd ondier te voorschijn, de strijders zetten het op een loopen en 't ondier ? . . was een tamme vos van den heer L., die des nachts was gedeserteerd en hen achtervolgde, waarschijnlijk uit behoefte aan voedsel. De benaauwde strijders barricadeerden zich in hunne woning en wierpen door het zolderluik zoolang met allerlei voorwerpen op het tamme vosje, dat het arme dier eindelijk onder de hevigste smarten bezweek — de overwonnene vijand werd in triomf naar het dorp den Burg. gebragt, waar de vergissing terstond aan het licht kwam. De huid van het slagtoffer werd opgestopt en is naar men zegt in de verzameling van den heer *Slot* voor een ieder ter bezigtiging, als eene schoone herinnering aan de koene daad.

Leeuwarden, 29 Oct. De examens voor de provinciale kommissie van onderwijs zijn heden afgeloopen. Toegelaten zijn: 1 tot hoofdonderwijzer, 3 tot hoofdonderwijzeres, waarvan 2 mede voor het fransch, engelsch, hoogduitsch en vrouwelijke handwerken, 10 tot hulponderwijzer, 3 tot hulponderwijzeres, waarvan 1 mede voor het fransch, 6 tot onderwijzer in de wiskunde, 1 voor de gymnastiek en 2 voor het fransch; slechts 1 voor hulponderwijzer is afgewezen.

— Op last van gedeputeerde staten dezer provincie, is dezer dagen uitgegeven het Vierde verslag van de uitkomsten der in de provincie Friesland verrigte inentingen tegen de besmettelijke longziekte onder het rundvee, loopende over 1856 57, opgemaakt door den heer *I. Jennes*, leeraar aan 's rijks veeartsenijschool te Utrecht. Uit dat verslag blijkt, dat het getal onbesmet ingeënte runderen bedroeg 4931, en het getal runderen, dat, reeds in besmetting verkeerende, aan de kunstbewerking werd onderworpen 2951. De uitkomsten zijn geweest. dat van de 276 onbesmet te boek staande ingeënte beslagen de longziekte zich later onder 80 heeft vertoond; dat van de 1650 onbesmet ingeënte runderen, 110 aan de longziekte zijn gestorven of te dier zake afgemaakt; dat onder 131 besmet ingeënte beslagen, bevattende een getal van 2951 runderen, vermengd waren 1475 niet ingeënte dieren, en dat van de ingeënte runderen later nog door de longziekte werden aangetast 217 stuks of 7.4 pCt. en van de daarmede vermengde niet ingeënte dieren 319 of 21 6 pCt. De slotsom der beschouwingen van den heer *Jennes* is, dat hij de inenting der longziekte blijft aanbevelen:

1) als *voorzorg*, overal waar de longziekte heerscht in de onmiddellijke omgeving;

2) als *drang*, zoodra er zich slechts sporen van longziekte onder eenig beslag vee vertoonen:

3) om zoo men gewoon is zijn jongvee te laten inenten tijdens er geene ziekte in de omgeving bestond, niet te verzuimen de inenting te herhalen, wanneer de longziekte mogt naderen.

Ten slotte deelt de heer *Jennes* nog tot aanbeveling der inenting mede, dat, zoo zij ter regter tijd aangewend en met de noodige omzigtigheid uitgevoerd wordt, de nadeelen, die er aan verbonden zijn, in geen verhouding staan tot de voordeelen, die zij oplevert.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De onderneming van den heer *de Lesseps*, hoezeer veel sympathie ondervindende, levert, wat de inschrijving betreft, nog geene goede vooruitzigten op. Honderd millioen gulden zijn noodig, en nog niet één groot bankiershuis heeft ingeschreven.

— Den 27 Oct. werd ter eere van den heer *Ferdinand de Lesseps*, in de zaal van den grooten schouwburg te Marseille een schitterend banket van 400 couverts gegeven. De gasten behoorden tot de keur van den handelsstand. De loges waren met eene menigte van belangstellenden gevuld. De voornaamste vereenigingsgebouwen, de beurs en andere handelsgebouwen waren verlicht. In zijn antwoord op den op hem uitgebragten toast, deelde de heer *de Lesseps* mede, dat de werkzaamheden voor de kanalisatie der landengte van Suez in drie maanden een aanvang zullen nemen en het kanaal in drie jaren zal geopend worden. Met geestdrift werd deze mededeeling ontvangen.

— Te Virelles, nabij Charleroi, is dezer dagen in een plas, welks oppervlakte 144 bunders bedraagt en aan Prins *Joseph de Chimay* toebehoort, een snoek gevangen ter zwaarte van 62 pond, benevens 3 karpers, die 30, 36 en 46 pond wogen. Deze visscherij wordt verpacht voor 1200 francs en levert jaarlijks gemiddeld 3000 a 4000 francs op.

— In het dorp Elie bij Nantes woont tegenwoordig eene vrouw met twee mannen. Zij was 16 jaren geleden met een man gehuwd, genaamd *Ascouet*, die spoedig na de bruiloft als matroos dienst nam op een koopvaardijschip. Dit vaartuig leed in de Indische Zee schipbreuk. Het gelukte *Ascouet* zich op een eiland te redden, waar hij gedurende acht jaren onder wilden leefde. Eindelijk gelukte het hem te ontkomen. Door een vreemd schip opgenomen, deed hij daarop 7 jaren dienst. Eenige dagen geleden kwam hij te huis en vond zijne vrouw sedert 18 maanden gehuwd. De regtbank te Nantes zal over deze zaak uitspraak doen.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Weenen van 28 Oct.: In den vorigen nacht is de bekende reizigster *Ida Pfeiffer* na eene langdurige ziekte alhier overleden.

— In Stiermarken heeft men in den nacht van 20 op 21 October, om 10 uur en om 2 uur, eene aardbeving gevoeld.

ASSEN, 2 November.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Maandag, 1 Nov. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 64 13/16 percent. Dito 4 Ct. 98 percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 105¾ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 87.

Granen en Zaden.

Koolzaad f 3 hooger; op November f 450. — Raapolie dadelijk prijshoudend, op levering williger, op zes weken f 42¼. — Graanmarkt onveranderd.

Het voorstel der regering tot verbetering van het Meppelerdiep heeft in de afdeelingen der Tweede Kamer, bij het voorloopig onderzoek van het vijfde hoofdstuk der voorgedragen staatsbegrooting, vrij wat tegenbedenkingen ontmoet. Het den 28 sten October opgemaakte verslag van dat onderzoek behelst daaromtrent het volgende:

"Algemeen was men van oordeel, dat het denkbeeld, om de Staphorster sluis voor eene som van f 160.000 van de aandeelhouders of concessionarissen te koopen, zich niet zeer aanprijst. Men vreesde dat het Rijk een slechten koop zou doen, en was niet vreemd van het denkbeeld, dat de concessionarissen, indien zij hun regt om voortdurend een hoogen tol te heffen zoo onbetwistbaar achtten, niet in eene transactie getreden zouden zijn, waarbij zij een kapitaal erlangen dat hun onmogelijk de hooge rente kan opbrengen die zij thans van hunne aandeelen trekken. In sommige opzigten schijnt tusschen deze geheele zaak en die van het Oude Schild op Texel wel eenige gelijkenis te bestaan.

"In elk geval zou men niet ligt tot het toestaan der gevraagde som overgaan alvorens omtrent de geheele zaak nader te zijn ingelicht. Zij laat zich niet goed beoordeelen zonder dat men de verschillende octrooijen of concessien tot heffing van regten aan de Staphorster sluis voor zich heeft. Om de mededeeling dezer stukken werd dus gevraagd. Tevens zou men eenige gezegden der Memorie van Toelichting wegens deze zaak, die vrij zonderling klinken, opgehelderd wenschen te zien.

"Al dadelijk maakt het een vreemden indruk in den aanvang van het betoog, op bladz. 5 der Memorie, te lezen, dat de Staten van Overijssel in der tijd gemeend hebben, dat zij zich de verbetering van het Meppeler Diep niet mogten aantrekken, omdat de zaak enkel voor Drenthe van belang was. Het Meppeler Diep loopt bijna geheel op Overijsselsch grondgebied, en zou dan die provincie er geen belang bij hebben, dat deze waterweg in goeden toestand gebragt wierd?

"Evenzoo blijft het duister, waarom de ambtsvoorganger van den tegenwoordigen Minister van Binnenlandsche Zaken het onraadzaam heeft geacht, het aanbod der Staten van Drenthe aan te nemen om de verbetering van het vaarwater zelven te doen uitvoeren. Gronden tegen de uitvoering van het werk door eene belanghebbende provincie worden niet opgegeven. Moeijelijk laat zich de ook in dit afslaan van eene blijkbaar aannemelijke aanbieding iets anders zien dan de invloed van rijksambtenaren van den waterstaat, die het aantal op 's Rijks kosten aangelegde werken wilden vermeerderen. Maar aan die strekking moet niet worden toegegeven. Waar nuttige openbare werken tot stand te brengen zijn, zonder dat het Rijk zich regtstreeks daarmede inlaat, moet dit als een voordeel worden beschouwd.

"Het zonderlingst van alle klinken de gezegden, waarmede de noodzakelijkheid van den aankoop der Staphorster sluis met de onderneming der verbetering van het Meppeler Diep van rijkswege wordt in verband gebragt. "Wierd — leest men op bladz. 6 der Memorie van Toelichting — het Meppeler Diep een rijksvaarwater, dan moet ook de sluis, welke dat vaarwater afsluit, aan het rijk komen. Hij toch, die in het bezit is der sluis, is *tevens meester van den eenigen belangrijken waterweg van Drenthe.*" Het is hier als of er sprake is van een kanaal, dat door twee onderscheidene Rijken loopt; niet van een publiek vaarwater, waarop eene tolheffing van staatswege is geconcedeerd. De concessionarissen van dien tol worden tot eene soort van vijandige mogendheid verheven, die het in hare magt zou hebben, alle vaart op den waterweg te beletten; even als of het uitvoerend gezag geene middelen in handen had om die concessionarissen tot het openhouden der vaart en tot het heffen van eenen matigen tol te dwingen.

"Maar, zegt de Regering op bladz. 7, men kan toch niet geheel zonder grond uit de woorden, in de concessie van 1840 gebruikt, dat de tol *voortdurend* volgens het toen vastgestelde tarief zou worden geheven, afleiden, dat de Regering afstand gedaan heeft van haar regt om dat tarief te wijzigen: waaruit dan volgen moet dat zonder onteigening van de sluis een matiger tarief niet is in te voeren. Men kan dit volstrekt niet toegeven. Elke concessie van tol is uit haren aard herroepbaar. Al wordt ook omtrent de heffing van een bepaald tarief het woord *voortdurend* gebruikt, dan kan dit toch nooit in den zin van *ten eeuwigen dage* worden opgevat. *Voortdurend* heeft hier blijkbaar geene andere beteekenis dan in tegenstelling van eene proefheffing bij voorraad voor een bepaald aantal jaren. De Memorie van Toelichting beroept zich op het verleenen van concessie tot exploitatie van eene spoorweg voor 99 jaren. Maar die vergelijking gaat niet op. De exploitatie van spoorwegen moet wel voor een zeer geruimen tijd worden geconcedeerd, omdat anders niemand zulk eene kostbare onderneming zou kunnen aanvaarden. Evenzoo wordt de exploitatie van eenen spoorweg uitsluitend aan bepaalde ondernemers toegekend, omdat het strijdig zou zijn met de openbare veiligheid het regt van exploitatie meer algemeen te maken. Een en ander ligt in den aard der onderneming; maar niet magtigt om daarmede de tolheffing aan eene sluis, die door aandeelhouders is bekostigd, gelijk te stellen. De hoofdaanleiding tot den aankoop of de onteigening der Staphorster sluis bestaat dus niet, of de daarvoor aangevoerde redenen zijn althans allezins voor tegenspraak vatbaar.

"Men acht het evenwel niet wenschelijk, dat met de beraadslaging over dit onderwerp die over een zoo veel omvattend hoofdstuk der begrooting, als het tegenwoordige, worde bezwaard, en geeft dus der Regering in bedenking, om art. 85 uit dit hoofdstuk te ligten en zoo zij bij hare daar gedane aanvrage volhardt, daarvan het onderwerp te maken van eene afzonderlijke wetsvoordragt.

"Bij de overweging van zoodanige voordragt zouden nog andere met deze aangelegenheid in verband staande punten ter sprake moeten komen. Dan bijv. zou de vraag rijzen, hoe het staat met de zaak van het Zwolsche Diep, waaromtrent de Kamer, op grond eener gehouden enquête, haar gevoelen heeft uitgesproken, zonder dat nog van eenige poging der Regering blijkt om de bestaande bezwaren op te heffen. Het Meppeler Diep vindt zijne uitmonding in het Zwarte water en het Zwolsche Diep. Verbetering van den eerstgenoemden waterweg zou weinig baten, wanneer niet voortdurend de gemeenschap met de Zuiderzee in goeden staat bleef. Evenzoo komt bij geheel deze zaak de vraag in overweging. wat er zij van het ontworpen kanaal van Meppel op Blokzyl. Door het bestaan van zoodanig kanaal zou toch evenzeer voor de scheepvaart van Groningen en Drenthe een uitweg naar de Zuiderzee worden geopend, als door dat van het Meppeler Diep."

— Op verzoek vestigen wij de aandacht onzer lezers te Assen en omstreken op de hierachter geplaatste advertentie van Prof. *Bils*. De groote naam, welke deze man in zijn vak heeft, zal voorzeker ieder met graagte heden avond van de gelegenheid doen gebruik maken, om zijne aan het ongeloofelijke grenzende touren te bewonderen.

— Ten aanzien van de vermoedelijke vergiftiging te Wanneperveen wordt nog gemeld, dat dit voorjaar ook drie kinderen in het huis van *G. v. d. V.* bijna plotseling en onmiddelijk na elkander gestorven zijn, die mede zeer dik waren gezwollen, waaromtrent nu ook kwade vermoedens rijzen, te meer, omdat daaronder zich bevond een krankzinnige jongeling, die steeds tot aanstoot was van de onmenschelijke moeder.

— Omtrent de zaak van H. S. uit Coevorden, die Z. M. den Koning in een logement zou hebben gelasterd en tegen wien een rijksveldwachter deswege procesverbaal zou hebben opgemaakt, kunnen wij bepaald mededeelen, dat de eigenlijke laster alleen bestaan heeft in het brein van den rijksveldwachter en in dat van den correspondent, die daarvan wat al te voorbarig gebruik heeft gemaakt. *Pr. Gr. Ct.*

— Een Engelsch tijdschrift zegt, dat men met zekerheid den ouderdom van paarden kan nagaan, indien zij boven de 9 jaren oud zijn. Op dien leeftijd namelijk, krijgt het

paard in het ooglid een rimpel, welke vervolgens ieder jaar met een anderen vermeerderd wordt.

— Men meldt, dat de longziekte zich weder op de Haveltermeente heeft uitgebreid. Negen runderen zijn op nieuw afgezonderd; zeer veel vee, dat daar geweid heeft, wordt ter slagting bestemd.

— Heden morgen is de wintervergadering van de Staten van Drenthe geopend. Er waren echter slechts 16 leden tegenwoordig, zoodat er niets is kunnen behandeld worden, en de vergadering is verdaagd tot aanstaanden Donderdag, des middags te 12 uur.

* In eene vergadering van heeren Commissarissen der school voor de wis en zeevaartkunde ter dezer stede, is, na afgelegd examen, een diploma als 2en stuurman uitgereikt aan *A. Nobel*, van Ameland.

— Door den Gouverneur-Generaal van Neerl. Indie is o. a. benoemd tot assistent-resident van Sambas (Wester-afdeeling van Borneo) de heer *N. Hofstede*.

— In de dagbladen wordt het volgende berigt:

„Betreffende de kolonien van de maatschappij van weldadigheid komen thans mededeelingen in, die over haren tegenwoordigen toestand veel gunstiger oordeelen, dan zulks vroeger het geval konde zijn.

„Het voorloopige nieuwe hoofdbestuur heeft sedert zijne optreding inderdaad bewezen het goede te willen. In den loop dezes jaars heeft men o. a. zich op eene betere cultuur toegelegd en in plaats van de bemesting der landen met verzurende brem, heeft men aanzienlijke partijen guano aangevoerd.

„Eene aanmerkelijke verbetering in de voeding is mede dit jaar tot stand gebragt door de afschaffing van het aardappelmeel, dat jaren lang de ontevredenheid der kolonisten en de afkeuring van weldenkenden, die de bereiding daarvan gezien hebben, heeft gaande gemaakt; — zuiver roggebrood wordt thans verstrekt. De contante betaling aan de leveranciers, die vroeger 9 maanden crediet moesten geven voor elke levering, doet haren weldadigen invloed gevoelen.

't Geleverde is nu van deugdzamer gehalte, en loffelijk is het strenge toezigt, dat daarop wordt uitgeoefend. In één woord, er vertoont zich in de handelingen der maatschappij de vaste wil om verkeerdheden af te schaffen, feilen te verbeteren en eene verblijdender toekomst voor te bereiden. Het is daarom te hopen, dat weldra eene eindbeslissing moge worden genomen in de reeds zoo lang hangende kwestie over de maatschappij."

* **Staphorst**, 30 Oct. Ook op de Steenwijkermeente is volgens geloofwaardige geruchten, de longziekte uitgebroken.

* Bij den lagen prijs van het guste en jongvee, worden hier thans vele pinken geslagt. Over 't geheel onderwerpen de koopers daarvan zich aan de voorschriften der wet, door het slagtvee aan te geven. Aanhalingen zijn hier dan ook nog niet voorgevallen; slechts 3 personen zijn er bekeurd, wegens te lage aangifte, doch door eene extra boete van f 4 per rund, zijn zij weder in 't bezit daarvan gesteld. Algemeen kan men dit vleesch voor 5 ct. per pond hebben. Men houdt het er voor, dat de runderen, die vet geweid zijn, dit jaar *in* de hand zullen vallen, wegens de steeds overvloedige weide in den nazomer, wanneer ze het vet principaal moeten vergaren.

* **Meppel**, 2 Nov. Vrijdag avond prijkte de Israelitische synagoge alhier met een nieuw zeer keurig en net bewerkt voorhangsel. De waarde er van wordt nog verhoogd wanneer men weet, dat dit voorwerp door onzen stadgenoot, den heer *M. van der Veen*, is geschonken, uit dankbaarheid, dat zijne bejaarde ouders het voorregt van eene 50jarige echtvereeniging mogten smaken.

* **Hoogeveen**, 28 Oct. Op de alhier heden gehoudene jaarmarkt zijn ter verkoop aangebragt 60 paarden, 10 veulens, 8 stieren, 10 trek- of slagtbeesten, 895 koeijen, 150 kalveren, 91 Friesche schapen, 2031 Drentsche schapen, 304 varkens, 1683 keuen en 261 geiten; waarvan de prijzen zijn geweest als volgt: paarden van f 6 tot f 150; veulens van f 20 tot f 35; stieren van f 27 tot f 46; trek- of slagtbeesten f 80; koeijen van f 20 tot f 115; kalveren van f 4 tot f 16; Friesche schapen van f 7 tot f 14; Drentsche schaden van f 1.50 tot f 8; varkens van f 15 tot f 35; geiten van f 1 tot f 10 en keuën van f 3 tot f 16. De handel was over het algemeen traag, de afgezette werden verkocht tegen verminderde prijzen.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

De heer *H. E. Stenfert Kroese*, predikant te Zwartsluis is als zoodanig beroepen naar Andijk, classis Hoorn.

RAADSVERGADERINGEN.

VERVOLG

van het verslag der Raadsvergadering van de Gemeente Dwingelo.

Zitting van 16 *October*.

En nu, m. h., is uwe Commissie genaderd tot de regenbak.

Vooraf moet uwe Commissie UEd. bekend maken, dat door haar van den Burgemeester gevraagd is, eene naauwkeurige opgave van de kosten van de regenbak, doch tot antwoord ontvangen heeft, dat ZEd. zulks niet konde doen. Uwe Commissie kan niet nalaten UEd. te doen opmerken, dat dusdanig antwoord haar eenigzins bevreemde, dat een werk, waarvoor eene bepaalde som was toegestaan, wel onderhands had mogen worden uitbesteed, maar vooral diende een verantwoordelijk ambtenaar te zorgen, dat hij zich van zijnen pligt konde kwijten, nl om verantwoording te kunnen doen van de door hem bestede gelden.

Bij naauwkeurig onderzoek schijnt het evenwel uwe Commissie onwederlegbaar toe, dat de Burgemeester opzettelijk getracht heeft de kosten van dit werk aan de controle van den Raad te onttrekken. Voor arbeidsloon is uitbetaling geschied uit Hoofdstuk 3 § 1 Art. 4, aan *L. Wildeboer*, groot f 10 40, en uit Hoofdstuk 3 § 1 Art. 3, is arbeidsloon betaald aan *H. Haveman*, terwijl de betaling noch uit het eene, noch uit het andere Art. mogt geschieden. Verder is het Uwe Commissie niet mogelijk te ontdekken, waaruit de materialen betaald zijn, zooveel evenwel is haar reeds gebleken, dat de som van f 25", voor de regenbak toegestaan, reeds overschreden is aan arbeidsloon, kalk en cement.

Uwe Commissie verzoekt inlichting of de materialen reeds betaald zijn? zoo ja? waaruit die betaling geschied is? zoo neen, of er dan geene declaratie is ingezonden?

Hoe het ook zij, de regenbak is een nieuw werk en behoorde dus voor te komen en verantwoord te worden uit Hoofdstuk 3 § 3 Art. 9, ten minste mogt de betaling nimmer geschieden uit Hoofdstuk 3 § 1 Art. 3, noch uit Hoofdstuk 3 § 1 Art. 4, noch veel minder uit beide, zooals heeft plaats gehad. Verder had dit werk onderhands moeten worden uitbesteed, of Burg. en Weth. hadden zich ten minste moeten vergewissen, dat de som, daarvoor toegestaan, niet werd overschreden. Derhalve is hare conclusie, dat die uitgave niet overeenstemt met de post van begrooting, waaruit de betaling geschied is, en derhalve niet heeft plaats gehad met inachtneming der bij de wet gestelde regels.

Tot hoofdst 6 § 1 Art. 3 genaderd, heeft de Commissie zich afgevraagd, of deze uitgave [bezoldiging der onderwijzers van de lagere scholen] overeenkomstig de Raadsverordening van 20 Maart 1857, heeft plaats gehad.

Uit de notulen is uwe Commissie gebleken, dat bij de toen plaats gehad hebbende beraadslagingen, de Raad bepaaldelijk verklaard heeft, dat het niet in deszelfs bedoeling ligt de onderwijzers in hunne tractementen te bekorten, maar dat zij de bezoldiging zouden blijven genieten, welke hun deel was van 1 Mei 1855 tot 1 Mei 1856.

De bezoldiging der onderwijzers bestond toen:

a. uit f 2 40 van ieder schoolpligtig kind;

b. uit vaste toelagen uit gemeente-, provinciale of rijkskas;

c. uit 5 cent per week van ieder kind beneden de 5 en boven de 12 jaren.

Welke uitlegging men ook aan de verordening wil geven, zal toch niemand kunnen beweren, dat het geld van de kinderen beneden de 5 en boven de 12 jaren, geen deel van hunne inkomsten uitmaakt, en nog wel een belangrijk deel, hetwelk zoo aanstonds zal blijken. En dat deel nu, m. h, is hun, tengevolge der verordening van den Raad onthouden, en vloeit thans in de gemeentekas een gevolg, dat nimmer in de bedoeling van den Raad gelegen heeft, en wederom doet zien, dat de voorgestelde verordeningen van Burg. en Weth. niet met die naauwkeurigheid worden onderzocht, als wel wenschelijk is.

Uwe Commissie wil den Burgemeester niet beschuldigen, maar billijken kan uwe Commissie het ook niet, dat de Burgemeester, nadat de Raad, en bij het aannemen dier verordening, en telken male wanneer naderhand dat onderwerp ter sprake kwam, verklaard had, dat die gevolgen nimmer in deszelfs bedoeling gelegen hebben, niet alleen geene pogingen heeft aangewend om daarin verbetering te brengen, welke pogingen dankbaar door den Raad zouden zijn ontvangen en aangenomen, maar zelf voorstellen, door de leden gedaan, heeft tegengewerkt en bemoeijelijkt.

Dat arme en karig bezoldigde onderwijzers zich daardoor gekrenkt gevoelden, wijl hun de hun toekomende gelden werden onthouden, laat zich gemakkelijk bevroeden, bij het bewustzijn van eerlijke en opregte pligtsbetrachting, zoodat zij ten algemeenen genoegen werkzaam zijn, was het voor hen een pijnlijk gevoel, dat hen, behalve het gemis hunner inkomsten, onregt gedaan werd, en dat zij zich dientengevolge met verzoekschriften tot den Raad wendden, om herstel der grieven, deed hen toch waarlijk niet de naam van s c h r e e u w e r s verdienen. Uwe Commissie heeft zich dan ook voorgenomen, bij de behandeling der begrooting over 1859, daarop hare aandacht te vestigen, dewijl zij vermeent, dat dusdanige smet niet op den Raad noch op de gemeente langer mag rusten

Dat het nog al een belangrijk deel hunner inkomsten was, zal uwe Commissie thans bewijzen.

De onderwijzer *Jansen* ontvangt uitbetaling tegen 76 kinderen, dus f 182 40, het hoogste getal kinderen welke bij hem onderwijs genoten was 103, dus was daarnaar berekend zijne bezoldiging, groot f 247 20, zoodat thans de gemeentekas gebaat wordt met eene som, die anders het eigendom van den onderwijzer *Jansen* was, van f 64 80 Zoo heeft de onderwijzer *Bras*, die naar 49 kinderen tractement geniet, 66 kinderen welke zijn onderwijs ontvangen hebben. De schade, die de hoofdonderwijzer lijdt, is van zeer weinig beteekenis.

Verder vraagt uwe Commissie, waarom de onderwijzer *Veese* f 4.80 te veel wordt uitbetaald, van 117 kinderen competeert hem f 280.80 en hij ontvangt f 285 60.

Ook de onderwijzer *Bras* heeft te veel of te weinig ontvangen, te veel wanneer de 25 dagen zijn gekort, te weinig wanneer hem alles is uitbetaald.

Alleen de onderwijzer *Jansen* heeft het juiste bedrag ontvangen. Uwe Commissie vermeent hieruit het bewijs te zien, dat de berekeningen van gemeentelijke uitgaven met evenveel overhaasting als onnaauwkeurigheid geschieden.

Het heeft uwe Commissie niet mogen gelukken officieele berigten te erlangen nopens de in functie treding en vertrek der onderscheidene ondermeesters, dewijl de raadsbesluiten, houdende des Raads toestemming van *Rutgers* en *Visser*, niet in de notulen te vinden zijn; wel heeft uwe Commissie eene opgave van den Burgemeester uit handen van den onderwijzer *Veeze* ontvangen, doch die is geheel in strijd met een dergelijke van een der vertrokken ondermeesters, waarom zij daarop geen vertrouwen kan stellen. Nopens het vertrek van *Olthof* en de komst van *Rutgers*, heeft zij geheel geene inlichtingen kunnen bekomen.

Uwe Commissie is van oordeel, dat aan Burg. en Weth. genoegzame tijd moet worden gelaten, om zich schriftelijk te verdedigen, daar het voor hen op dit oogenblik onmogelijk zal zijn al de noodige inlichtingen te kunnen geven, waarom zij voorstelt, dat de Raad besluite, dat beide verslagen in hunne handen worden gesteld, teneinde die op een nader door hen te bepalen tijd, doch minstens 24 uren voor de Raadsvergadering, weder der commissie ter hand te doen stellen, teneinde zij alsdan zal kunnen voorstellen, de som der uitgaven en ontvangsten van het dienstjaar 1857 voorloopig vast te stellen.

Aldus opgemaakt den 15 Oct. 1858

J. HEPPENER.
W. A. HESSELS.
J. G. BLOEMBERG.

REGTSZAKEN.

Kantongeregt te Assen.

29 Oct. *Veroordeeld:* H. E., landbouwer te Westenesch, gemeente Emmen, wegens het in gesloten jagttijd, zonder consent of buitengewone magtiging, in het veld doen van pogingen om wild op te sporen, te bemagtigen of te dooden, door het niet behoorlijk zorg dragen om te beletten, dat de hond, dien de beklaagde bij zich had, wild opspoorde, dreef of greep, tot eene geldboete van f 10 en subsidiaire gevangenisstraf van drie dagen; — K. Ph., arbeider te Assen, wegens het bejagen van eens anders gronden met geweer en met een' staanden hond, zonder van eene daartoe betrekkelijke acte te zijn voorzien en tevens zonder schriftelijke vergunning van de eigenaren van of regthebbenden op die gronden, *bij recidive*, tot eene gevangenisstraf van 7 dagen; alsmede tot twee geldboeten, ieder van f 40, voorts, bij gebreke eener latere uitlevering van een geweer, wat niet is kunnen worden in beslag genomen, tot betaling van f 8, zijnde de gewaardeerde waarde van dat geweer en eindelijk tot eene subsidiaire gevangenisstraf van 14 dagen; — H. M., arbeider te Zuidbarge, wegens het in open vischtijd bevisschen van eens anders vischwater, met geen ander vischwater in verbinding staande, zonder van een daartoe betrekkelijke acte te zijn voorzien geweest en zonder op de eerste vordering te vertoonen de reeds verkregene kostelooze vergunning van de eigenaren van of regthebbenden op het vischwater, G. M., arbeider te Angelslo, gemeente Emmen, H. v. d. W. en Ch. T., arbeiders te Hoogeveen, wegens het in open vischtijd bevisschen van eens anders vischwater, met geen ander vischwater in verbinding staande, zonder van eene daartoe betrekkelijke acte en schriftelijke vergunning van de eigenaren van of regthebbende op dat vischwater voorzien te zijn geweest, ieder tot twee geldboeten, ieder van f 6 en, bij gebreke eener latere uitlevering van eene aalscheer, tot betaling van 25 cts., zijnde de getaxeerde waarde daarvan en subsidiaire gevangenisstraf van 7 dagen.

Ontslagen van alle regtsvervolging: J. Z., landbouwer te Zuidbarge, J. B., zonder beroep te Noordbarge, R. M., arbeider en H. B., landbouwer, beiden te Angelslo, gemeente Emmen, allen wegens de twee laatstgemelde wanbedrijven gedagvaard geweest.

INGEZONDEN STUKKEN.

Brievenpost.

Heeft men reeds vroeger wel eens *met* of *zonder* baat, geschreven over het lastige en schadelijke betalen van 2½ cent boven het porto van elken brief aan eenen gesalarieerden of postbode: wij komen daarop thans ook nog even terug.

Te Vledder betaalt men voor 't aan huis bezorgen der brieven alleen het porto zonder 2½ cent voor den briefbezorger. Te Frederiksoord en Nijensleek, dezelfde gemeente, wordt door den gesalarieerden of postlooper boven het porto de genoemde 2½ cent (*met regt?*) gevorderd, zelfs voor die brieven, welke naar hunne adressen aan woningen moeten bezorgd worden, onmiddelijk aan of op eenige schreden afstands van den kunstweg van Vledder op Steenwijk, welke door den postbode moet gepasseerd worden.

DE VERTELLER ENZ.

Eenige dagen geleden keerden op Helvetischen bodem twee Zwitsers uit Amerika terug; de een even arm als bij zijn vertrek uit het vaderland, doch de ander met een grooten schat, de vrucht van zijnen arbeid in de mijnen van Californië De beide landverhuizers schenen door innige vriendschap aan elkander verbonden, doch dikwerf bedriegt de schijn, want naauwelijks waren zij in het vaderland teruggekeerd, of een hevige twist rees tusschen hen, met dit gevolg dat de een weinig oogenblikken later dood ter aarde lag. De bedrijver van den moord beweert nu dat hij de rijke man is, dat zijn medgezel hem wilde berooven en dat hij van het regt van zelfverdediging gebruik heeft gemaakt. Men vermoedt echter, dat de verslagene de rijke was en dat de andere den moord bedreven heeft om zich diens schatten toe te eigenen. Bewijzen heeft men evenwel tot heden niet en men moet inlichtingen inwinnen bij de directie der Hamburgsche stoomboot, met welke de emigranten de terugreis gemaakt hebben, alsmede in Californie, zoodat zulks tot een langdurig en moeijelijk regtsgeding aanleiding geven zal.

Een jonge Amerikaan, die te Berlijn studeerde, werd in een tweegevecht gewikkeld Hij had het eerste schot en miste. Zijn tegenpartij mikte. — "Halt!" — riep de Amerikaan hem toe, — op hoeveel schat gij uw regt, om op mij te schieten? Laten wij daarvan eens eene geldzaak maken en ons geschil op die wijze vereffenen." — Zijne tegenpartij, een flinke, doch arme knaap, lachte en riep hem toe: "Hoe hoog schat gij mijn schot?" — Op vijfhonderd dollars; vuur in de lucht en ik geef ze u. — "Gekheid!" was het antwoord, en de pistool werd weder aangelegd — "Houd op, ik geef zeshonderd dollars." — "Indien uw leven u niet meer waard is dan . . . . — "Ik geef duizend dollars!" — "en een fijn dejeuné voor ons allen?" — Top!" — het schot knalde in de lucht en de strijders gingen gearmd heen.

Wij zijn niet genoeg met de aanstelling van onzen postbode bekend, om te beslissen, voor ons zelven, of hij *met regt* voor bedoelde brieven $2\frac{1}{2}$ cent boven 't porto mag vorderen; maar aangenomen. hij heeft daarop regt; regt door de reglementen op het postwezen, regt door zijne aanstelling . . . . waarom genieten Vledder's bewoners een voorregt als dit boven andere ingezetenen der gemeente. *wonende aan den openbaren weg, welke door den bezoldigden postbode noodwendig moet gepasseerd worden?* Zoo ook nog:

's Avonds te 5 a $5\frac{1}{2}$ uren kunnen de brieven van Dieverbrug te Vledder aankomen, die te Vledder worden terstond na aankomst naar hunne adressen bezorgd; brieven naar 't adres Frederiksoord of Nijensleek, in dezelfde gemeente, worden eerst 's anderen daags 's morgens te 9 a 10 ure bezorgd, zoo men ze niet expresselijk doet afhalen, omdat de bezoldigde of postbode van Vledder op Steenwijk v. v. verblijf moet houden te Vledder, en niemand belast is met het dadelijk na aankomst bezorgen der brieven. Omdat Frederiksoord en Nijensleek p. m. 20 minuten en $\frac{3}{4}$ uur van Vledder verwijderd zijn, moeten bedoelde brieven nog van 's avonds $5\frac{1}{2}$ ure tot 's anderen daags 's morgens 9 a 10 ure te Vledder opgehouden en dan nog met $2\frac{1}{2}$ cent boven 't ordinaire porto bezwaard worden?! . . . , en eindelijk:

Te Vledder en te Frederiksoord bevindt zich, gemakshalve voor den bode en de bewoners eene bus, te Nijensleek, eene schier geregeld bijlangs den openbaren weg bebouwde streek, die misschien slechts $\frac{1}{3}$ der bewoners minder telt als Vledder, is geene bus aanwezig, zoodat men juist de komst des bodes stiptelijk moet afwachten. om eenen brief op de post te krijgen, en dan moest men soms ontwaren, dat de bode, op een wagen gezeten, pijlsnel daarhenen rijdt! of, men moest hooren als men riep met een brief in de hand: „bode een brief!” dat die bode in weerwil van een paar schreden afstands slechts, zijnen haastigen tred op dat oogenblik niet eenigermate verkoos te vertragen, maar voortzette, zoodat het met hem en die welke den brief had over te reiken, een „krijgertjespel” geleek. (*)

Vrijelijk mag men veronderstellen, dat Nijensleek evenveel belang zoude stellen in het daar aanwezig zijn eener bus, als men zulks te Vledder doet — en is er te Nijensleek, naar rato der bevolking, minder correspondentie? Daargelaten eene correspondentie van Burgemeester en Gemeenteraad, zouden wij het tegendeel willen gelooven.

Hoe het zij, elk die brieven ontvangt, niet te Vledder wonende, zoude het met ons gewis billijk vinden, dat men van 't betalen der $2\frac{1}{2}$ cent voornoemd ontheven werd, even als men te Vledder daarvan vrij is, dat men, zóó nabij de plaats wonende, waar de brieven des avonds zoo vroeg aankomen als gezegd is, de brieven ook denzelfden dag na aankomst moet ontvangen, even als zulks te Vledder 't geval is, en ten slotte, zal elke Nijensleeker briefschrijver voorzeker het oogenblik welkom heeten, dat ook te Nijensleek eene brievenbus geplaatst wordt, even als te Frederiksoord en Vledder.

Dat ons schrijven, ter verkrijging van dit alles, kan het zijn, gunstig medewerke!

(*) Dit zij niet gezegd van onzen tegenwoordigen bode. hij immers is nog maar zoo kortelings als bode hier aangesteld.

CORRESPONDENTIE.

Het stukje over de societeit te Paterswolde is te laat voor het vorig nommer ontvangen.

Advertentien.

Ondertrouwd:

A. ALBERTI
en
E. H. H. E. BECKING.

Ruinerwold, 30 October 1858.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, in den ouderdom van bijna vijf jaren, onze jongste lieveling JOHAN, na een allersmartelijkst lijden van twee dagen.

Nijeveen den 27 Oct. 1858.

H. VOS,
Med. Doctor.
E SMIT.

Onderwijzers,

die genegen zijn te solliciteren naar de betrekking van ***HULPONDERWIJZER*** in de bijschool te Wapse, gemeente Diever, gelieven de vereischte stukken voor den 20 December e k. franco in te zenden aan het Gemeentebestuur van Diever.

De jaarlijksche inkomsten aan die betrekking verbonden zijn:

Eene bezoldiging van f 108—„ en eene toelage van f 35—„ uit de Gemeentekas, onder inwachting bij voortduring van eene gelijke toelage uit 's Rijks kas; een en ander tot vergoeding voor het gemis van vrije kost.

Diever den 30 October 1858.

Burgemeester en Wethouders van Diever,
S. VAN ROIJEN.
R. BOOIJ.

AANZIENLIJKE PRIJSVERMINDERING
DER VORIGE JAARGANGEN VAN HET
NEDERLANDSCH MUSEUM.

Het NEDERLANDSCH MUSEUM, waarvan thans de drie en twintigste Jaargang wordt uitgegeven, is door zeer afwisselende en onderhoudende lectuur, nog altijd, ondanks de vele soortgelijke werken, een der meest gezocht Geschriften, die in ons vaderland het licht zien. Het bevat lectuur voor oud en jong. De gebeurtenissen des tijd de levens van beroemde mannen en vrouwen, natuurkunde, romans, geschiedkundige bijzonderheden en vele ande zaken vinden beurtelings eene plaats en maken het daardoor tot een nuttig en onderhoudend boekwerk voor huisgezinnen. Niettegenstaande een zeer groot en nog dagelijks toenemend debiet, is de tegenwoordige Uitgeve het bezit van eenige Exemplaren der vorige Jaargangen, die hij aan de eerste aanvragenden, tegen veel vermind prijzen, bereid is af te leveren.

De Jaargangen 1838. 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1851, 1852, 1853, 1854, 1856, te zamen uitmakende 17 deelen, (hiervan zijn slechts 8 stellen voorhanden) in plaats van f 51.— f 17.—

De Jaargangen 1838—1847 — te zamen 10 deelen — in plaats van f 30.— voor f 10—

De Jaargangen 1852—1856 — te zamen 5 deelen — in plaats van f 15.— voor f 6 50.

Enkele Jaargangen (***met uitzondering van 1855—1857***) ter completering, in plaats van f 3.— f 1 25. Alle deze Jaargangen zijn *los* in bladen, terwijl zij des verkiezende, *ingenaaid* met eene verhooging va Cents en *gebonden* in half linnen band, tegen 25 Cents meer, worden afgeleverd.

Iedere Jaargang bestaat uit ***52 vellen druks*** in folio formaat [***ruim 800 kolommen druks***] e versierd met ***vier uitmuntende staalgravuren***. Bestellingen worden bij alle Boekhandelaren aang men en bij den Uitgever H. A. M ROELANTS te Schiedam.

CONCERTZAAL TE ASSEN.

Professor ***ADOLF BILS*** zal op heden avond eene eerste ***groote voorstelling*** geven, bestaande in de ***EGYPTISCHE TOOVERIJ*** en ***MODERNE MAGIE***.

Aanvang te $7\frac{1}{2}$ uur. — Entrée 99 ct. Kinderen beneden 10 jaar half geld.

De plaatsen kunnen aan het GEBOUW besproken worden, à 10 Ct.

Mr. S. J. OOSTING, Notaris te Emmen, zal ten verzoeke van DIRECTEUREN van de Drentsche Veen- en Midden-Kanaal-Maatschappij, gevestigd te Dordrecht, verkoopen:

1o. In het Veen onder Zuidbarge, vier aan elkander gelegene en aan de snede gebragte ***VEENPLAATSEN***, te zamen groot veertig bunders, met de ***ONDERGRONDEN***, en zes bunder ***VEEN***, in twaalf ***HUISPLAATSEN*** op de zoogenaamde vooraff n.

2o. In het veen te Odoorn, achttien bunders grootendeels met de ***ONDERGRONDEN***.

Deze verkoop zal plaats hebben op Dingsdag den 30 November 1858 te Emmen, ten huize van G. J. BOESJES, kastelein aldaar, des morgens om tien uur te beginnen, terwijl informatien zijn te bekomen bij den Hoofdopzigter den heer JOHS. LOKKER te Schoonoord.

S. J. OOSTING.

Op Woensdag den 10 November 1858, des namiddags te 3 uur, zullen te Rolde, ten huize van den kastelein G. HOMMES, ten overstaan van den ondergeteekende, publiek worden verkocht:

Eene ***BEHUIZINGE***, bestaande uit twee ***Vertrekken***, ***Keuken***, enz., bij gelegen ***HOF***, staande en gelegen op een der beste standplaatsen te Rolde, — tot velerlei beroepen de Behuizinge geschikt: — eenig ***WEIDELAND*** en ***HEIDEVELD*** aldaar, benevens ***WAARDEEL*** in de Markte van Rolde; alles toebehoorende aan HILBERT BEUGELING te Rolde en kinderen.

Vries, 1 Nov. 1858.

A. HOMAN,
Notaris.

Op nader te bepalen tijd en plaats is men voornem a.s. winter publiek te verkoopen:

Eene ***BEHUIZINGE*** m ***SCHUUR***, daarachter geleg ***TUIN*** en kampje ***LAN*** alsmede vijf kampen ***LAN*** in de nabijheid, alles staan en gelegen te Smilde, N.W. k der Hoofdvaart aan den Straatweg.

Informatien te bekomen aan het Hulppostkantoor Smilde. Brieven franco, onder letter ***V***.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 29 Oct. TARWE. Poolsche bij p iets lager, bij gerijven onveranderd; 132 ℔ bonte Pools f 325; 131, 132 ℔ mindere dito f 300, 310 bij partij; 13 Nassaudietsche f 295. — ROGGE prijshoudend; 127 ℔ Pruissi f 191 bij partij; 125 ℔ dito f 187; 118, 119 ℔ Archangel f 176; 118 ℔ Petersburger f 174. — GARST in een doen; ℔ Deensche f 172. — KOOLZAAD £ $\frac{1}{2}$ hooger; op 9 v Olie in Oct. £ 74; April £ 76. — LIJNZAAD zonder h del. — RAAPOLIE dadelijk en op levering hooger beta op 6 weken f $42\frac{1}{2}$; Vliegend f $41\frac{1}{4}$; 1o. Nov. f 41, $40\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$; Dec. f $41\frac{1}{2}$. 41, $\frac{1}{4}$, 41; Mei f 42, $41\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$. — LIJNOL dadelijk en op levering williger; op 6 weken f 31; Vlieg f $29\frac{3}{4}$; 1o. Nov. en Dec. f $29\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; Maart f 30; April f 30 Mei f $30\frac{1}{2}$; Julij, Aug. en Sept. f $31\frac{1}{2}$. — HENNEPOLIE 6/w. f $38\frac{1}{4}$; Vliegend f 37. — RAAPKOEKEN per 10 stuks f 82 a f 87. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f a f 14.

SCHIEDAM, 29 Oct. MOUTWIJN f $14\frac{1}{4}$ per vat contant, met goeden handel. — JENEVER 100 pct Amst. pr f $17\frac{3}{4}$ a f $18\frac{1}{4}$ per vat contant bij partij.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	29 Oct.	30 Oct.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	$64\frac{3}{16}$	64
—	3	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{9}{16}$
—	4	$98\frac{1}{16}$	$97\frac{1}{16}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$		$92\frac{1}{4}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	142	142
O. I. Leening	4	$97\frac{7}{8}$	
Aand. H. Spw.			
— R. —	$4\frac{1}{2}$		
Ned. B.			
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	$105\frac{1}{2}$	$105\frac{3}{8}$
Dito 1831/33	5	$90\frac{3}{4}$	$90\frac{3}{4}$
Cert. 1840	4	$85\frac{3}{16}$	$85\frac{1}{4}$
— Stieglitz	4		
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	$97\frac{3}{4}$	$97\frac{3}{4}$
— 1855 6eS,	5	$101\frac{7}{8}$	102
— van Ass.	6	$65\frac{3}{4}$	

	pCt.	29 Oct.	30 Oct.
Polen,			
Aand. fl 500	f		
Obl.	4	$81\frac{3}{8}$	81[illegible]
Spanje, Obl.	$1\frac{1}{2}$	$29\frac{3}{4}$	29[illegible]
Obligatien	3		
Binnenl.	3	$40\frac{3}{4}$	$40\frac{9}{16}$
Amortisable		11	10[illegible]
Bewijz. Coup.		$6\frac{1}{4}$	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
— —	4		
— Metal.	5	$77\frac{13}{16}$	77[illegible]
— RenteA.	5	87	87
— Nation.	5	$77\frac{13}{16}$	$77\frac{3}{4}$
— —	$2\frac{1}{2}$	$39\frac{3}{8}$	$39\frac{1}{4}$
Belgie, Cert.	$2\frac{1}{2}$		
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$53\frac{1}{4}$	$53\frac{1}{4}$
Portug., Obl.	3	$46\frac{1}{8}$	46
Brazilien	5		100
Weener aandeelen	4}	$829\frac{1}{2}$	

29 Oct. De prijzen der fondsen waren heden algemeen vaster de handel was vooral in Oostenrijksche zeer geanimeerd.

Geld op prolongatie meer aangeboden en $\frac{1}{2}$ pct. lager af gegeven.

30 Oct. Van Nationale Fondsen waren $2\frac{1}{2}$ pcts en 3 pc meer aangeboden; van Buitenlandsche sluiten Spaansche Oostenrijksche flaauwer.

Uit melancholie of uit Utrecht?

„Jongen! jongen! wat eene ontsteltenis moet dat geweest zijn bij van Dijk aan huis”, zeide zeker iemand tot een zijner vrienden. „Je hebt er zeker van gehoord, hé? Neen ik weet van niets” — „God man! hoe is 't mogelijk!... Verbeeld je, van Dijk had een Nichtje bij zich te logeren, een lief jong meisje, en nu moet je begrijpen. daar heeft ze zich verleden week verdronken”.... „Uit melancholie?”.. „Neen, uit Utrecht was ze, geloof ik.”

Dezer dagen, vertelt de Bode van Nieuwpoort, heeft er in den Koning van Polen, aan de Werf, te Antwerpen, eene ware slokkers wedding plaats gehad. Er was kwestie 350 oesters binnen te spelen! Dit is een vreesselijk getal zou men zeggen, en toch was er iemand die den oorlog tegen de 350 manschappen aannam. De kerel zette zich gerust aan tafel, omringd van de noodige boterhammen, citroenen en glazen leuvensch. De oesters werden voorgezet en onze vriend begon op zijn gemak te slikken De eerste honderd was geëxpedieerd; een versch pintje en eens gedronken. ja de oesters moesten toch kunnen zwemmen; versche boterhammen en citroenen. Zoo verdween de tweede honderd; de derde volgde, en eindelijk de achterwacht, de 50 laatsten! De omstanders trokken oogen als kabeljaauwen. Nu bleven er boven de 350 nog 15 oesters op de schotel!. Wat daarmeê gedaan? Kom, zei de overwinnaar, die over den hond kan, moet over den staart kunnen, en hij logeerde die 15 overblijvende ook nog in de maag! Wel bekome 't hem! Wij zouden den eigenaar van zulk eene komplaisante maag liever op een smousjas verzoeken dan op eene oesterpartij.

Een zeker Duitsch Vorst beval in zijn land eene buitengewone werving. Onder andere ontnam men aan eene schoenmakersweduwe haren eenigen zoon. In haren angst liep zij naar het kasteel van den Vorst, had het geluk van hem zelf te vinden, en deed hem het dringendste verzoek om haren zoon vrij te laten. — Ik kan u niet helpen (antwoordde de Vorst). Mijne eigene Prinsen moeten ook wel dienen! — Dat geloof ik wel (hernam de weduwe) de Prinsen van Uwe Majesteit hebben ook niets geleerd mijn zoon kent zijn handwerk. De Vorst moest lagchen en gaf bevel om haren zoon weder op vrije voeten stellen.

De tooneelspeelster M . . . O . . . heeft in haar testament aan zekeren heer, dien zij slechts zeer weinig kende, 20,000 fr. vermaakt; de ermaking was in deze woordingen gesteld: Tot bewys van erkentelykheid dat my aan de deur van het Palais de l' Industrie zeer eerbiedig groette, terwyl hy eene dame van hoogen rang den arm gaf. Deze groet drong tot in myn hart en daar tot in myn testament door.

GEDRUKT BIJ GRATAMA te ASSEN.